

Відгук

**офіційного опонента д.мед.н., проф. Пухліка С.М. на дисертацію Герич
Олеси Михайлівни на тему «Клініко-імунологічні особливості перебігу та
лікування хворих на поліпозний риносинусит із грибковою
сенсibilізацією» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
14.01.19 – оториноларингологія**

Актуальність теми дисертації:

Поліпозний риносинусит досі залишається невирішеною проблемою для лікарів, оскільки не існує радикального лікування даної патології. На даний час не існує однозначної думки про етіологічні чинники чи патогенетичні механізми розвитку ПРС. Різні автори серед причин виділяють бактеріальну і грибкову інфекцію, формування біоплівки, суперантигенну стимуляцію імунної системи та ін.

Дані сучасної літератури свідчать про те, що алергія до грибів, разом із сенсibilізацією до інших алергенів (побутових, епідермальних, пилкових), діагностується достатньо часто. В останні роки особлива роль у виникненні поліпозу відводиться грибковій флорі. Вона розцінюється як першопричина запального, в тому числі і поліпозного, процесу. Серед великої кількості алергенів найменше відомостей про наявність сенсibilізації до грибкових антигенів. Даних про роль грибкової сенсibilізації у підтримці хронічного поліпозного процесу в носовій порожнині в науковій літературі на сьогоднішній день недостатньо. Тому є доцільним проведення досліджень для з'ясування значення грибкової сенсibilізації у перебігу хронічних запальних захворювань носової порожнини поліпозного характеру.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Основні наукові положення дисертаційної роботи чітко обґрунтовані та виконані на сучасному науково-методичному рівні, даних ґрунтовних лабораторних досліджень та статистичного аналізу. Застосовані в дисертації методи дослідження адекватні поставленим завданням, вони є сучасними і

високоінформативними. Статистична обробка наукового матеріалу проведена коректно, підтверджена достовірність отриманих результатів.

Авторка у повному обсязі виконала задачі, які були поставлені для досягнення мети дослідження. Висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, мають значну наукову новизну, обґрунтовані й витікають із даних дослідження.

Мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження автором сформульовані вірно і їх постановка та зміст повністю узгоджуються зі змістом дисертації. Все вище приведене дає змогу вважати, що наукові положення дисертації, висновки та рекомендації глибоко обґрунтовані.

Достовірність і новизна отриманих результатів

У проведених автором дослідженнях досить нових, розроблених і впроваджених в практику положень.

Проведені клінічні обстеження хворих на ПРС, у порівняльному аспекті, свідчать про те, що наявність ГС впливає на перебіг даного захворювання, зокрема: збільшується частота загострень, посилення тяжкості основних симптомів захворювання, субтотальне чи тотальне ураження навколоносових пазух поліпозним процесом.

Вперше шляхом урахування клініко-імунологічних особливостей перебігу поліпозного риносинуситу на фоні грибової сенсibilізації у комплексному лікуванні хворих застосовано пероральну алергенспецифічну імунотерапію та доказано її ефективність у найближчий (3, 6 міс.), та віддалений період (12 міс.).

Вперше доказано вплив грибової сенсibilізації на прояви активації та супресії гуморальних і клітинних факторів імунітету в умовах *in vitro*, зокрема встановлено виражене зниження числа фагоцитів, та цитолітичної активності клітин, що свідчило про зниження стійкості організму до грибової інфекції та ослаблення неспецифічної імунорезистентності.

Достовірність отриманих результатів забезпечується адекватними методиками статистичної обробки з використанням стандартної параметричної, так і непараметричної варіаційної статистики, що забезпечує їх обґрунтованість і вірогідність.

Повнота викладення матеріалів дисертації в авторефераті і опублікованих працях

Автореферат за обсягом і змістом відповідає вимогам ДАК МОН України. Автореферат дисертації дає повне уявлення про методи виконання роботи, розробку нових підходів до проблеми та повністю відображає основи змісту дисертації. За матеріалами дисертації опубліковано 11 друкованих наукових працях, з них 4 статті у фахових наукових виданнях України, 1 – у фаховому іноземному виданні, 5 тез доповідей у матеріалах наукових та науково-практичних конференцій, 1 деклараційний патент України на винахід.

Оформлення дисертації та її структура

Дисертацію викладено на 167 сторінках машинопису, вона складається зі вступу, огляду літератури, 3 розділів власних досліджень, заключення, висновків і практичних рекомендацій. Роботу ілюстровано 21 таблицею, 10 рисунками. Список використаних літературних джерел містить 240 найменувань, із них кирилицею – 186, латиною – 54.

У "Вступі" автором викладена актуальність роботи, чітко сформульована мета дослідження. Для вирішення мети автором поставлено 5 відповідних задач, які адекватні поставленій меті. Виважено, з урахуванням результатів дослідження, визначені наукова новизна і практичне значення отриманих результатів. Наведені дані щодо особистого внеску здобувача, апробації результатів та публікацій.

У першому розділі автор висвітлює основні проблемні питання, які підняті автором дисертації. Всебічно проведено дослідження літературних джерел з питань лікування хронічного поліпозного риносинуситу. Огляд використаних джерел висвітлений зі знаннями проблеми, аргументовано, з використанням новітніх даних. В кінці розділу подається резюме з наголошенням на спірних та невирішених питаннях хронічного поліпозного риносинуситу на фоні грибкової сенсибілізації, на які потрібно спрямувати дослідження.

У другому розділі «Матеріали та методи досліджень» - включає детальну клінічну характеристику пацієнтів та методи дослідження. В підрозділі 2.2

«Об'єкт дослідження» представлено розподіл пацієнтів з поліпозним риносинуситом за віковим та гендерним критеріями, формування клінічних груп, критерії включення та виключення з обстеження. Підрозділ «Методи дослідження» включає детальну характеристику кожного із методів дослідження. Обрані методичні підходи дослідження цілком відповідають поставленим меті та задачам дисертаційної роботи. Кількість хворих, які розподілені на групи, достатня для одержання вірогідних даних. Одержані цифрові показники оброблені сучасними методами варіаційної статистики.

У третьому розділі «Результати клінічних спостережень й інструментально-лабораторних досліджень хворих на поліпозний риносинусит із грибковою сенсibiliзацією» включає детальну характеристику власних клінічних спостережень. Автор звертає увагу на той факт, що клінічна картина поліпозного риносинуситу на фоні грибкової сенсibiliзації має свої певні особливості. Приведені в даному розділі у кількісному співвідношенні клінічні прояви, дані алергологічних та імунологічних показників, які зустрічалися у пацієнтів з поліпозним риносинуситом на фоні грибкової сенсibiliзації порівняні з результатами досліджень, отриманих при обстеженні пацієнтів з поліпозним риносинуситом без грибкової сенсibiliзації та групою контролю. Зміст і результати дослідження, що викладені в цьому розділі покладені в основу проведення клінічного дослідження.

Заслуговує на увагу четвертий розділ, який присвячений алергенспецифічній імунотерапії пероральними формами грибкових алергенів у пацієнтів з поліпозним риносинуситом на фоні грибкової сенсibiliзації. Порівняно клінічну ефективність лікування пацієнтів з поліпозним риносинуситом на фоні грибкової сенсibiliзації при використанні АСІТ та традиційного лікування. Виявлено достовірне покращення клінічного перебігу ПРС та регресію вираженості симптомів захворювання на фоні АСІТ, у порівнянні із традиційним лікуванням.

В розділі «Узагальнення та обговорення результатів» представлено аналіз результатів роботи, відображені основні моменти проведених автором досліджень їх аналіз, обговорення та порівняння. Застосування АСІТ у

пацієнтів з поліпозним риносинуситом на фоні грибкової сенсibiliзації сприяє більш швидкому та ефективному регресу клінічних симптомів, відновленню основних функцій носової порожнини - дихання та нюху, нормалізації алергологічних та імунологічних параметрів, а також покращення якості життя пацієнтів.

Дисертація закінчується висновками та практичними рекомендаціями: 5 висновків дисертації і 3 практичних рекомендацій виходять з отриманих автором результатів, достатньо достовірно аргументовані та повністю відображують її суть.

Отримані автором результати дослідження свідчать про досягнення поставленої мети і рішення усіх сформульованих задач. Робота добре ілюстрована малюнками і таблицями.

Зауваження.

1. Є деякі орфографічні та комп'ютерні описки.
2. Висновки стилістично є дещо переобтяженими, бажано було б скоротити їх для кращого сприйняття.
3. В списку літератури вказані джерела із більш ніж 7 - 10 річною давністю.
4. В 1 розділі зустрічаються окремі русизми.

В цілому оцінка дисертації позитивна вказані зауваження ні скільки не зменшують переваг наукової роботи, виконаної на сучасному науковому і методологічному рівні, не мають принципового значення і не впливають на наукову та практичну цінність роботи. Дисертаційна робота має велике теоретичне і практичне значення. Впровадження результатів досліджень дозволить підвищити ефективність лікування хворих на ПРС із грибковою сенсibiliзацією. Лікування за розробленими методами знайдуть своє місце в ЛОР-клініках та відділеннях обласних і міських лікарень.

Запитання.

1. Чому у Вашій роботі використовували пероральний спосіб введення алергену, а не ін'єкційний?
2. Невже серед 125 хворих на поліпозний риносинусит не було хворих на бронхіальну астму?

3. Загострення захворювання при поліпозному риносинуситі, що мається на увазі?
4. Грибкова сенсibilізація це фон чи причина захворювання?
5. Чи проводили хворим на поліпозний риносинусит хірургічне лікування на фоні, чи при незадовільних результатах АСІТ?

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Герич О.М. на тему «Клініко-імунологічні особливості перебігу та лікування хворих на поліпозний риносинусит із грибковою сенсibilізацією» є самостійною завершеною науково-дослідною роботою, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що сукупності вирішують наукову задачу підвищення ефективності лікування хворих на поліпозний риносинусит із грибковою сенсibilізацією шляхом проведення алергенспецифічної імунотерапії грибковими алергенами та вносить значний вклад до медицини, і зокрема – оториноларингології. Отримані результати є новими у вивченні даної проблеми і мають важливе практичне значення. Робота відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» ДАК Міністерства освіти і науки України щодо кандидатських дисертацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року № 567, а її автору може бути присуджено ступінь кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.19 – оториноларингологія.

Офіційний опонент,

доктор медичних наук, професор,

Одеський національний медичний університет МОЗ України,

завідувач кафедри оториноларингології

Пухлік С.М.

13.03.2017 р.